2024-2027

INTEGRAAL VEILIGHEIDSPLAN

EEN INLEIDING

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

De zorg voor de openbare orde en veiligheid is één van de belangrijkste taken van de overheid. Veiligheid is een breed begrip en heeft raakvlakken met veel verschillende thema's. Daarom is een integrale aanpak van problematiek op gebied van veiligheid van groot belang. De gemeente voert de regie op het veiligheidsbeleid en op de samenwerking met en tussen de partners. Coördineren en verbinden als gemeente is noodzakelijk. Werken vanuit een gezamenlijk gedragen visie met bestuurlijk draagvlak. Dit draagvlak staat vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan (IVP).

IVP 2024-2027

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027. Het IVP geeft richting aan het gemeenschappelijke veiligheidsbeleid voor de Driehoek Veluwe Noord. Eén plan door én voor onze zes gemeenten, politie en Openbaar Ministerie. Een beschrijving van de belangrijkste thema's voor ons als partners voor de komende vier jaren.

MBP Politie

Uiteraard sluit het plan aan op het Meerjarenbeleidsplan van de politie Eenheid Oost Nederland. Het Meerjarenbeleidsplan omvat de strategische thema's die voor de hele eenheid, dus in 76 gemeenten, aandacht vragen. En de doelstellingen uit de landelijke veiligheidsagenda, de afspraken met het Openbaar Ministerie en de sterkteverdeling.

In het IVP zijn de overeengekomen prioriteiten op het gebied van integrale veiligheid aangegeven. De doelen die we willen behalen en een globale beschrijving van de inhoud. Concrete acties krijgen een plek in het jaarlijkse uitvoeringsplan (UVP).

UITVOERINGSPLANNEN

Sinds 2012 stellen de gemeenten Elburg, Epe, Hattem, Heerde, Nunspeet en Oldebroek, het Openbaar Ministerie en het Politiebasisteam Veluwe Noord gezamenlijk het integrale veiligheidsplan en de jaarlijkse uitvoeringsplannen op. De ervaringen hiermee zijn goed. De samenwerking zorgt voor efficiency- en kwaliteitsverbetering.

In het uitvoeringsplan worden de concrete acties uit het IVP voor het komende jaar benoemd. Ook bevat het uitvoeringsplan een terugblik op het afgelopen jaar. Het uitvoeringsplan is een jaarlijks operationeel document waarin een nadere uitwerking of concretisering is opgenomen van de activiteiten voor het komende jaar op veiligheidsgebied. Het uitvoeringsplan wordt vastgesteld door de zes colleges.

LEESWIJZER

In hoofdstuk 1 wordt nader ingegaan op het belang van integraal veiligheidsbeleid, de totstandkoming van een gezamenlijk Integraal Veiligheidsplan en de samenwerking tussen de betrokken partijen. In de hoofdstukken 2 (**Jeugd en veiligheid**), 3 (**Ondermijning**) en 4 (**Digitale criminaliteit**) worden de prioriteiten die voor de komende vier jaren zijn vastgesteld, nader uitgewerkt en toegelicht.

1. VEILIGHEID EN BELEID

1.1 INTEGRALE VEILIGHEID

De Noord-Veluwe (550 ha) is een relatief rustig gebied waar mensen naar elkaar omzien en veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Bewoners (circa 140.000) en organisaties rangschikken het thema veiligheid hoog als hen wordt gevraagd naar de maatschappelijke problemen.

Veluwe Noord

VEILIGHEIDSTRENDS

Onderstaande ontwikkelingen hebben naar verwachting de komende jaren impact op de openbare orde en veiligheid in ons gebied.

Crime change

In de laatste jaren zijn de criminaliteitscijfers zo ongeveer gelijk gebleven. Op enkele onderdelen zien we een daling. Op enkele onderdelen een stijging. Er is een verschuiving van de meer 'traditionele' criminaliteit naar de harde wereld van de drugscriminaliteit, cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

"De geregistreerde criminaliteit zoals we die kennen, daalt. Deze daling zien we overigens in grote delen van de wereld. Andere vormen van criminaliteit gaan juist omhoog, maar die meten we niet en zien we vaak ook niet. Ook zien we dat burgers zich door de jaren heen veiliger zijn gaan voelen. Maar er is ook sprake van andere ontwikkelingen waar de burgers zich zorgen over maken. Denk hierbij aan ondermijning, cybercrime, maatschappelijke onrust en terreur. De verschuiving noemen we Crime Change en Fear change."

Crime Change

Opvallende groei in cybercriminaliteit

Online criminaliteit groeit. Denk aan hacken en online oplichting of fraude. De impact op burgers (jong en oud) en organisaties is groot. Ransomware aanvallen kunnen vooral voor organisaties enorme schade veroorzaken, zowel financieel als maatschappelijk.
De digitale transitie zorgt ervoor dat we in toenemende mate afhankelijk worden van technologische systemen en hun ontwikkelaars. Dit maakt de samenleving en de economie kwetsbaar. Een hack, een programmeerfout of een doelbewuste DDoS-aanvul (Distributed Denial of Service aanval: het opzettelijk sturen van grote hoeveelheden data waardoor diensten slecht bereikbaar kunnen zijn) kunnen enorme gevolgen hebben.

Jeugd is kwetsbaar in gewelddadige ondermijnende drugscriminaliteit

Heel Nederland is een kraamkamer voor jongeren die verstrikt raken in de (drugs)criminaliteit. Dit komt vooral door de aanwezigheid van een grote hoeveelheid drugsclusters die geen enkel middel schuwen om kwetsbare jongeren te dwingen of te lokken zich te mengen in de drugswereld. Eenmaal in deze wereld beland, is het lastig om er weer uit te komen.

Mensen met onbegrepen gedrag.

Kwetsbare inwoners met meervoudige problematiek krijgen vaak te maken met een overheid die ingewikkeld en veelal gefragmenteerd georganiseerd is. Organisatiestructuren zijn complex en niet altijd is duidelijk welke organisatie of afdeling verantwoordelijk is.

Maatschappelijk ongenoegen neemt toe

De toename van demonstraties en het doelbewust verspreiden van desinformatie, gaat gepaard met een veranderend vertrouwen richting overheidsinstanties. Het dalende maatschappelijke vertrouwen leidt steeds vaker tot intimidatie van en agressie tegen politici, bestuurders, medici, journalisten en anderen.

Mensenhandel: groot maatschappelijk probleem

Mensenhandel vormt een grove inbreuk op de menselijke waardigheid en lichamelijke en geestelijke integriteit van slachtoffers. We onderscheiden vier vormen: arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting, orgaanhandel en seksuele uitbuiting.

Veiligheid is een breed begrip dat zich afspeelt op zeer veel deelterreinen en waarbij veel partijen zijn betrokken. De kans op een verbrokkelde aanpak is aanwezig, hetgeen de veiligheid kan aantasten. Integrale veiligheid brengt alle facetten van veiligheid bijeen in een beleid waarbij alle betrokkenen gezamenlijk streven naar een veiliger samenleving. Daarbij is het zaak dat alle schakels van de veiligheidsketen goed op elkaar aansluiten en dat er een goede systematiek, samenhang en samenwerking is bij de ontwikkeling en uitvoering van dit beleid (sluitende aanpak).

FYSIEKE EN SOCIALE VEILIGHEID

We kennen verschillende vormen van veiligheid, waaronder fysieke veiligheid en sociale veiligheid. Bij fysieke veiligheid proberen we schade en letsel voortkomend uit de inrichting van de fysieke omgeving zoveel mogelijk te beperken dan wel te voorkomen. Bij sociale veiligheid proberen we schade / letsel die voorkomt uit de inbreng van andere mensen en/of de sociale omgeving, zoveel mogelijk te beperken dan wel te voorkomen.

SUBJECTIEVE EN OBJECTIEVE VEILIGHEID

Daarnaast kunnen we veiligheid onderverdelen in subjectieve veiligheid en objectieve veiligheid. Objectieve veiligheid wordt omschreven als de feitelijke aantasting van de veiligheid. Met subjectieve veiligheid worden gevoelens van onveiligheid van de burger bedoeld. In de praktijk hoeven gevoelens van onveiligheid (subjectieve onveiligheid) niet altijd overeen te komen met de daadwerkelijke onveiligheid (objectieve onveiligheid).

VEILIGHEIDSKETEN

Er kan op verschillende niveaus een bijdrage geleverd worden aan de verbetering van de lokale veiligheid. Hieronder een overzicht van de schakels binnen de veiligheidsketen:

Veiligheidsketen

1.2 WAT VINDEN WE BELANGRIJK

De gemeenten in Veluwe-Noord worden door de inwoners in zijn algemeenheid als veilig ervaren. Dit willen wij zo houden en waar mogelijk verbeteren. Een goede communicatie over de feitelijke veiligheidssituatie maar ook versterking van de sociale cohesie is daarvoor de basis. We streven naar een efficiënte en adequate samenwerking met onze (strategische) veiligheidspartners, waarbij de veiligheid in brede zin van onze inwoners op een aanvaardbaar niveau blijft gewaarborgd.
Verder zorgen wij, binnen de beschikbare middelen, voor toezicht en handhaving op straat en een adequaat optreden tegen overtredingen.
Het is van belang om alle ontwikkelingen nauwlettend te volgen. Daarbinnen blijft het versterken van de samenwerking met onze veiligheidspartners en de samenwerking tussen de gemeenten een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast gaan we uit van de eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners.

➲ **Activiteit 2024-2027: Uitvoeren veiligheidsmonitor**
We zijn voornemens om in de komende planperiode te onderzoeken hoe we de veiligheidsbeleving onder inwoners, organisaties, instellingen en ondernemers opnieuw kunnen peilen.

1.3 VERANTWOORDELIJKHEID

De verantwoordelijkheid voor het veiligheidsdomein is verdeeld over verschillende organen: de burgemeester, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad zijn op verschillende manieren verantwoordelijk. Waar het gaat om strafrecht is het Openbaar Ministerie (OM) verantwoordelijk. De officier van justitie en de burgemeesters hebben gezamenlijk gezag over de politie. Zij ontmoeten elkaar in het Driehoeksoverleg. Hieronder worden de verschillende organen, hun verantwoordelijkheden en bevoegdheden toegelicht.

BURGEMEESTER

De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en is daarvoor als eerste aanspreekbaar en politiek verantwoordelijk.
Het integraal veiligheidsbeleid behoort tot de portefeuille van de burgemeester. Hij/zij is in eerste instantie verantwoordelijk voor de coördinatie en de afstemming van de verschillende onderdelen van het integraal veiligheidsbeleid. De burgemeester geeft vorm aan de gemeentelijke regie.

COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

De werkzaamheden van wethouders raken bijna zonder uitzondering het integraal veiligheidsbeleid, waardoor veiligheid kan worden beschouwd als een collectieve verantwoordelijkheid van het gehele college. Veiligheid werkt door op vele terreinen en heeft daardoor raakvlakken met bijna alle gemeentelijke afdelingen. Om deze reden is het noodzakelijk dat het gehele college alert is op veiligheidsaspecten van het gemeentelijk beleid.

DE GEMEENTERAAD

De gemeenteraad zet veiligheid op de politieke agenda en stelt veiligheidsprioriteiten (kaders) vast. Dit gebeurt door het aangeven van prioriteiten, het scheppen van randvoorwaarden en het beschikbaar stellen van de benodigde financiën.

DRIEHOEKSOVERLEG

De politie staat onder duaal gezag: voor de handhaving van de openbare orde en voor de hulpverlening ligt het gezag bij de burgemeester en voor de strafrechtelijke handhaving ligt het gezag bij de officier van justitie. De Politiewet 2012 verplicht de burgemeester en de officier van justitie periodiek overleg te voeren met een politiechef. Dit is de lokale gezagsdriehoek, die we in het politiebasisteam Veluwe Noord gezamenlijk organiseren. Formeel heeft het driehoeksoverleg geen eigen bevoegdheden.

OPENBAAR MINISTERIE

Het Openbaar Ministerie heeft eind vorig jaar benadrukt dat hun inbreng bij de planvorming voor het veiligheidsbeleid in de driehoeken tijdig en aan het begin van dat proces moet plaatsvinden. Die oproep richtte zich vooral op de totstandkoming van de teamplannen van de politiebasisteams. Die inbreng is zeker ook belangrijk bij de totstandkoming van dit IVP. Het Openbaar Ministerie is dan ook vanaf het begin nauw bij dit proces betrokken.

WERKGROEP INTEGRALE VEILIGHEID

De Ambtenaren Openbare orde en Veiligheid (AOV) van de zes gemeenten werken samen met de politie en het Openbaar Ministerie samen in de Werkgroep Integrale Veiligheid (WIV). Door diverse factoren is de samenwerking onder druk komen te staan. Diverse gemeenten zijn op het gebied van OOV door vacatures nog niet op sterkte. En gemeenten die wel op sterkte zijn, hebben te maak gehad met personele wisselingen (ambtelijk en bestuurlijk).
Daarnaast heeft de Corona pandemie en Opvangcrisis voor andere prioriteiten en andere werkzaamheden gezorgd. Veel van deze werkzaamheden waren meer lokaal dan regionaal gericht.

➲ **Activiteit 2024-2027: Reflecteren en leren**
Het WIV gaat samen met de driehoek reflecteren op haar eigen functioneren.

1.4 BETROKKEN PARTIJEN

De verantwoordelijkheid voor een veilige samenleving ligt niet uitsluitend bij de gemeentelijke overheid. Politie, brandweer en het OM hebben een verantwoordelijkheid, maar ook maatschappelijke organisaties en de burgers zelf. Om te komen tot een goed gedragen en goed uitgevoerd veiligheidsbeleid is samenwerking met deze partners van groot belang. De gemeente vervult hierbij de regisseursrol en brengt de partners bij elkaar.

Betrokken partijen in het veiligheidsbeleid zijn onder meer:

Gemeente	Zoals hiervoor aangegeven is de burgemeester verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en heeft de gemeente hierin een regierol.
Politie	De politie houdt nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid in de gaten, voert daarbij de afspraken uit en houdt toezicht op de praktijk om dit vervolgens terug te koppelen naar het bestuur. De kerntaken van de politie zijn gericht op opsporing, handhaving, signaleren en adviseren. De teamchef neemt deel aan het driehoeksoverleg.
Openbaar Ministerie	De belangrijkste taken van het OM zijn het opsporen en vervolgen van strafbare feiten. De officier van justitie voor de regio neemt deel aan het driehoeksoverleg.
Inwoners, bewonersorganisaties en wijkcomités	De inwoners en ondernemers in de gemeenten spelen een belangrijk rol in het bewaken van de veiligheid. Zij zijn degenen die de gevolgen van onveiligheid kunnen ervaren. Bovendien zijn zij meestal de eersten die problemen signaleren op het gebied van leefbaarheid en veiligheid binnen de samenleving. Veiligheidsinitiatieven vanuit de samenleving verdienen steun. Bij het opzetten van projecten moet zowel de behoefte aan veiligheid van de betrokkenen als hun eigen inbreng bij het bereiken van meer veiligheid centraal staan.
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Op het gebied van veiligheid is de VNOG een onmisbare schakel bij het voorkomen en bestrijden van ongevallen, branden en rampen. De VNOG fungeert ook als adviseur op het gebied van het opstellen van bestemmingsplannen, structuurplannen, bouwplannen en de organisatie van grote evenementen.
Regionaal Informatie- en Expertisecentrum	Het RIEC adviseert over ondermijning
Veiligheidshuis Noord- en Oost Gelderland	Werkt aan complexe veiligheidsproblemen rondom personen, groepen en gezinnen door het combineren van zorg en straf.
Veilig Thuis	Geeft advies, hulp en ondersteuning rond huiselijk geweld en kindermishandeling.
Woningcorporaties	Voor huurders zijn zij onder meer meldpunt bij overlast en signaleren zij problematiek in gezinnen en buurten.
Buurtbemiddeling	Bemiddelt op vrijwillige basis bij conflicten tussen buren en in buurten.
Winkeliers, bedrijven, horeca	Ondernemersverenigingen, bedrijvenkringen en horecaondernemers maken structureel onderdeel uit van het netwerk.
Schoolbesturen	Vertegenwoordigers van het primair en voorgezet onderwijs maken deel uit van diverse overlegstructuren. De scholen zijn een belangrijk verlengstuk.
Maatschappelijke organisaties	Veel maatschappelijke organisatie zijn actief in de wijk of buurt. Weerbaarheid, bewustwording en meldingsbereidheid worden hier actief gestimuleerd.
Ouders/ voogden	Met name op het gebied van jeugd en veiligheid is contact met ouders/ voogden essentieel.

Betrokken partijen

1.5 SAMENWERKEN EN INFORMATIE DELEN

Binnen het beleidsveld veiligheid zijn veel verschillende partijen actief, zoals hiervoor te zien is. Het delen van informatie tussen deze partijen is een belangrijk onderdeel van het samen werken aan veiligheid. We gaan de bestaande afspraken en convenanten toetsen om ervoor te zorgen dat de gegevensdeling op een juridisch juiste en efficiënte manier plaatsvindt.

1.6 Informatiebronnen

Bij de samenstelling van het Integraal Veiligheidsplan is gebruik gemaakt van diverse informatiebronnen. Voorbeelden zijn:

- Jaarlijkse criminaliteitscijfers en gegevens van landelijke monitoren van de politie
- Veiligheidsstrategie Oost-Nederland
- Trendrapportages CCV
- Collegeprogramma's
- Beleidsnota's sociaal domein
- Jaarplannen Veiligheidshuis NOG
- VNOG: beleid en trends
- Verslagen driehoeksoverleggen
- Jaarplan politiebasisteam Veluwe Noord

1.7 Prioriteitenstelling

Prioriteiten 2024-2027

Op basis van actualiteiten, het Meerjarenbeleidsplan van de politie, de Veiligheidsagenda 2023-2026 en het jaarplan OM Oost Nederland wordt voorgesteld om drie prioriteiten te benoemen voor het IVP 2024-2027.

Prioriteiten

De voorgestelde prioriteiten zijn:

- Jeugd en veiligheid
- Ondermijning
- Gedigitaliseerde criminaliteit

Jeugd en veiligheid

Zowel politie als gemeenten zijn steeds vaker langer en intensiever met casuïstiek bezig. We proberen daarmee te voorkomen dat jongeren en volwassenen in kwetsbare situaties escaleren in hun gedrag en activiteiten. Om te komen tot de optimale ondersteuning aan onze jeugdigen zal er vanuit vertrouwen tussen de betrokken partners gekeken moeten worden naar maatwerk.
Als gemeenten, politie en OM zijn we dé aangewezen partners om betekenisvol te kunnen zijn voor onze jeugdigen. Daarnaast moet deze inzet voorkomen dat de jongeren de criminaliteit als enige uitweg zien. We zien hier ook nadrukkelijke dwarsverbanden met andere beleidsterreinen en landelijke ontwikkelingen. Deze zullen dan ook betrokken worden bij dit thema.

Ondermijning

In het IVP 2020-2023 is Ondermijning benoemd als thema. In die periode heeft het WIV gewerkt aan bewustwording en weerbaarheid van gemeenten, collega's en inwoners. Het onderwerp Ondermijning is breed en vraagt langdurige inzet. Ondanks de resultaten die zijn gehaald is het nodig deze aanpak verder te versterken. Het RIEC heeft of is bezig met het ontwikkelen van een weerbaarheidsscan voor gemeenten. Deze scan geeft adviezen en richting voor de gemeenten en hun partners voor de verdere invulling van de aanpak op ondermijning.

Digitale criminaliteit

In de afgelopen jaren is een grote stijging te zien in cyber-gerelateerde criminaliteit. Dit is dan ook de reden dat de inzet op dit thema, net als bij ondermijning, voortgezet dient te worden. Dit thema vraagt een landelijke en regionale aanpak en het is voor gemeenten zoeken welke rol zij in de keten kunnen spelen, maar het zal zich richten op preventie. De ontwikkelingen op dit thema worden op veel tafels besproken en het is zaak deze goed aan elkaar te verbinden.

Terugblik IVP 2020-2023

In de laatste vier jaar heeft het onderdeel 'crisisbeheersing' onverwacht de hoogte prioriteit gekregen. De (lokale)overheid en zeer veel organisatie zijn zeer actief geweest met het beheersen van alle gevolgen van diverse (mondiale) gebeurtenissen. De coronacrisis, lockdowns en maatregelen hebben een enorm beslag gelegd op de ambtelijke capaciteit. Aansluitend startte de oorlog in Oekraïne wat zorgde voor een vluchtelingenstroom naar onder andere Nederland. Naast deze vluchtelingenstroom, is ook de asielstroom enorm en onbeheersbaar. De asiel- en opvangcrisis zorgt nog altijd voor een forse inzet van onder meer de gemeenten op de Noord Veluwe.

Door de onverwachte prioriteiten, personele wisselingen en de gevolgen van de lockdowns (werken op afstand) is het niet gelukt om alle benoemde ambities in het IVP 2020-2023 waar te maken.

De realiteit in het veiligheidsdomein is altijd dat er flexibele ruimte moet zijn voor het oppakken van onverwachte, maar noodzakelijke onderwerpen en casuïstiek.

1.8 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Naast de in ons Integraal Veiligheidsplan genoemde prioriteiten spelen natuurlijk ook andere ontwikkelingen een rol waaraan wij in het kader van het integraal veiligheidsbeleid aandacht moeten besteden. Deze ontwikkelingen zijn niet altijd op voorhand te voorspellen. Soms doen zich acute problemen voor die met voorrang opgepakt moeten worden waardoor andere zaken even minder aandacht krijgen.

Deze onderwerpen kunnen meegenomen en uitgewerkt worden in het jaarlijkse uitvoeringsplan.

1.9 BRANDWEERZORG EN CRISISBEHEERSING

Sinds de invoering van de Wet Veiligheidsregio's zijn brandweerzorg en crisisbeheersing ondergebracht bij de Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland (VNOG): een wettelijk verplicht regionaal samenwerkingsverband van gemeenten. Het gemeentebestuur blijft bestuurlijk aanspreekbaar op deze taken. De burgemeester is verantwoordelijk voor het bestrijden van branden, ongevallen en crises in de gemeente. De VNOG stelt op basis van het regionaal risicoprofiel eens per vier jaar een regionaal beleidsplan op.

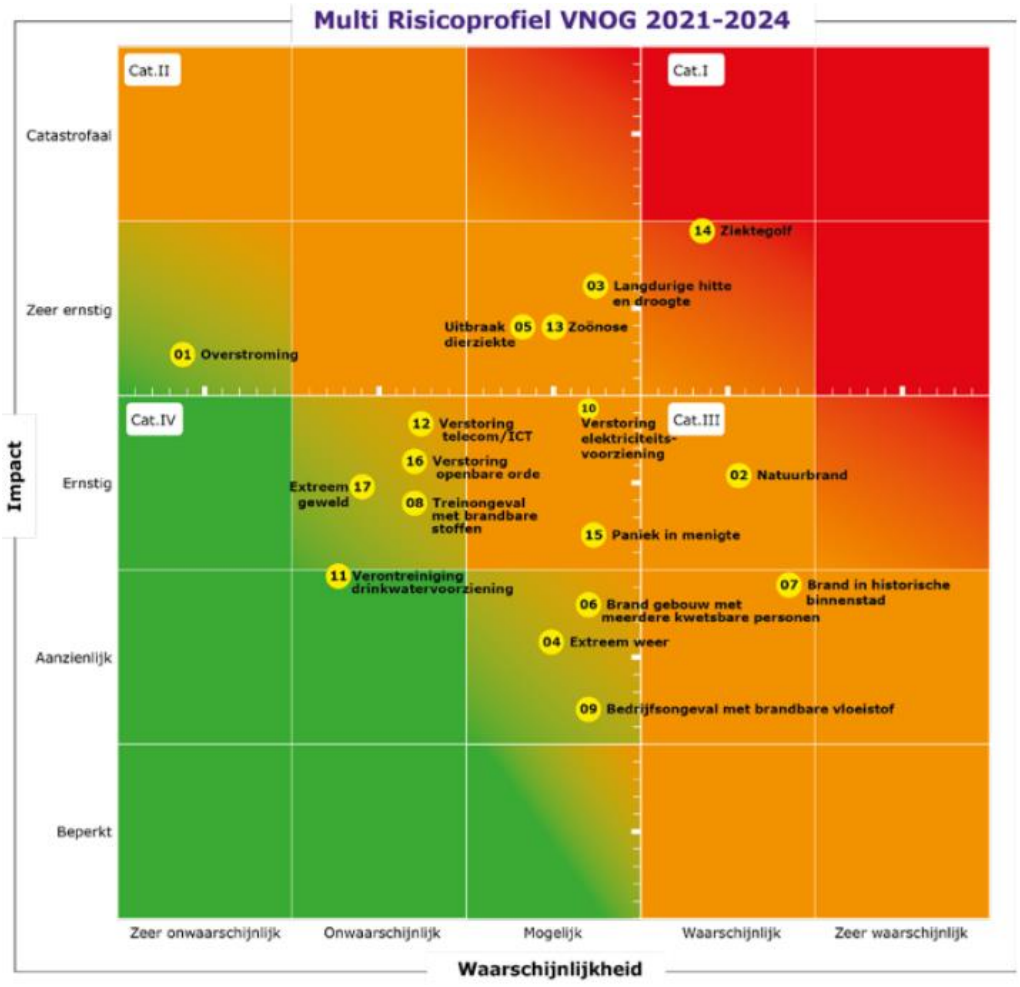

Risicoprofiel

HOOFDSTUK 2 JEUGD EN VEILIGHEID

Jeugd en veiligheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een veilige omgeving is essentieel voor de ontwikkeling en het welzijn van jongeren, en tegelijkertijd dragen jongeren zelf bij aan de veiligheid in onze gemeenschappen. Gemiddeld is 28,7% jonger dan 25 jaar in onze 6 gemeenten. Een deel van deze jongeren vraagt om bijzondere aandacht vanwege hun kwetsbaarheid op het gebied van veiligheid. Binnen het veiligheidsveld 'Jeugd' maken we onderscheid tussen 4 veiligheidsthema's. Als gemeente zijn wij voor deze thema's de regievoerende partij en zullen we per thema ingaan op onze ambities.

De thema's:
1. Jeugdoverlast
2. Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren
3. Jeugd, alcohol en drugs
4. Veilig in en om de school

Terugblik IVP 2020-2023
- Invoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Opstellen stappenplan voor woonoverlast, opvang ex-gedetineerden, huisverboden en de Wvggz
- Extra investering op jeugdoverlast met onder meer gebiedsverboden
- Inzet van de jeugdcoördinator van het Veiligheidshuis
- Veel inzet door Buurtbemiddeling voor woonoverlast (als gevolg van lockdowns)
- Actualiseren Algemene Plaatselijke Verordening
- Extra ingezet op de aanpak van drugsgebruik en drugshandel
- Landelijke aandacht voor een verbod op 3MMC, lachgas en designerdrugs
- Regie voeren op complexe casuïstiek
- Ontwikkel van het Plan van aanpak Mensenhandel
- Miniconferentie 'Jonge aanwas'

2.1 JEUGDOVERLAST

PROBLEEMOMSCHRIJVING

Jeugdoverlast heeft voornamelijk betrekking op overlast van jongeren in groepsverband. Dit uit zich bijvoorbeeld door intimiderend aanwezig te zijn, geluidsoverlast, zwerfvuil achter te laten en soms om vernielingen. Hierbij kan er onderscheid gemaakt worden tussen mildere en zwaardere vormen van overlast. Kenmerkend bij mildere vormen is dat de groepen in principe goed aanspreekbaar/corrigeerbaar zijn door de omgeving waarbij de zwaardere vormen sprake is van een meer 'eigen systeem' (hiërarchie) in de groepen hierbij zijn de lastiger te corrigeren.

Overlast jeugd	2019	2020	2021	2022
Elburg	126	141	257	168
Epe	116	207	258	204
Hattem	51	150	186	114
Heerde	73	97	167	105
Nunspeet	136	195	253	162
Oldebroek	154	152	145	100
Veluwe Noord	**656**	**942**	**1.266**	**853**

Cijfers Veluwe Noord 2019-2022

DOELSTELLING
- Een sterk signaleringsnetwerk organiseren
- Regie op jongerenwerk

HUIDIGE SITUATIE

Jeugdoverlast

Bij meldingen van overlast stelt de politie de mate van overlast vast en probeert deze zoveel mogelijk te objectiveren en dempend op te treden. Bij signalen van zorgelijke omstandigheden bij jongeren, die overlast veroorzaken, heeft de politie een signalerende en doorverwijzende taak. Afhankelijk van de vastgestelde situatie dan wel gemaakte afspraken kan de politie handhavend optreden.

Iedere gemeente organiseert een overlastnetwerk waarin de overlastmeldingen van jeugd(groepen) periodiek besproken worden met noodzakelijke partijen. Er zijn in verschillende dorpen jeugdgroepen die overlast veroorzaken. De overlast door jongeren is de afgelopen jaren in alle gemeentes (sterk) afgenomen.

Problematische jeugdgroepen

Als de politie constateert dat er sprake is van een problematische jeugdgroep dan geven zij uitvoering aan de groepsscan. Met politie levert een bijdrage aan de uitvoering van het 7-stappenplan onder regie van de gemeente.

WAT IS ER NOG MEER NODIG

➲ **Activiteit 2024-2027: Signaleringsnetwerk jeugdgroepen**

Om te voorkomen dat jeugdoverlast zwaardere vormen aanneemt zetten wij ons in voor een sterk signaleringsnetwerk waarbij vroeg signalering centraal staat. De ontvangen signalen en informatie over jeugdgroepen worden uitgewisseld om te komen tot passende groepsgerichte maatregelen. We zorgen hierbij voor een systeem om met de ketenpartners af te stemmen, houden regie op het preventief jongerenwerk en geven vorm aan deze maatregelen.

2.2 JEUGDCRIMINALITEIT/ INDIVIDUELE PROBLEEMJONGEREN

PROBLEEMOMSCHRIJVING

'Jeugdigen zijn buitenproportioneel veel bij criminaliteit betrokken ten opzichte van andere leeftijdsgroepen'. Jeugdcriminaliteit was tussen 2015 en 2020 in Nederland lager dan 15 jaar daarvoor. Op landelijk niveau lijkt deze daling te stagneren. Toch zijn er enkele zorgelijke ontwikkelingen op dit gebied. Zo zijn er meer jeugdigen veroordeeld voor cybercriminaliteit. Ook zijn er meer jeugdigen betrokken bij wapenincidenten en ernstige geweldsmisdrijven.

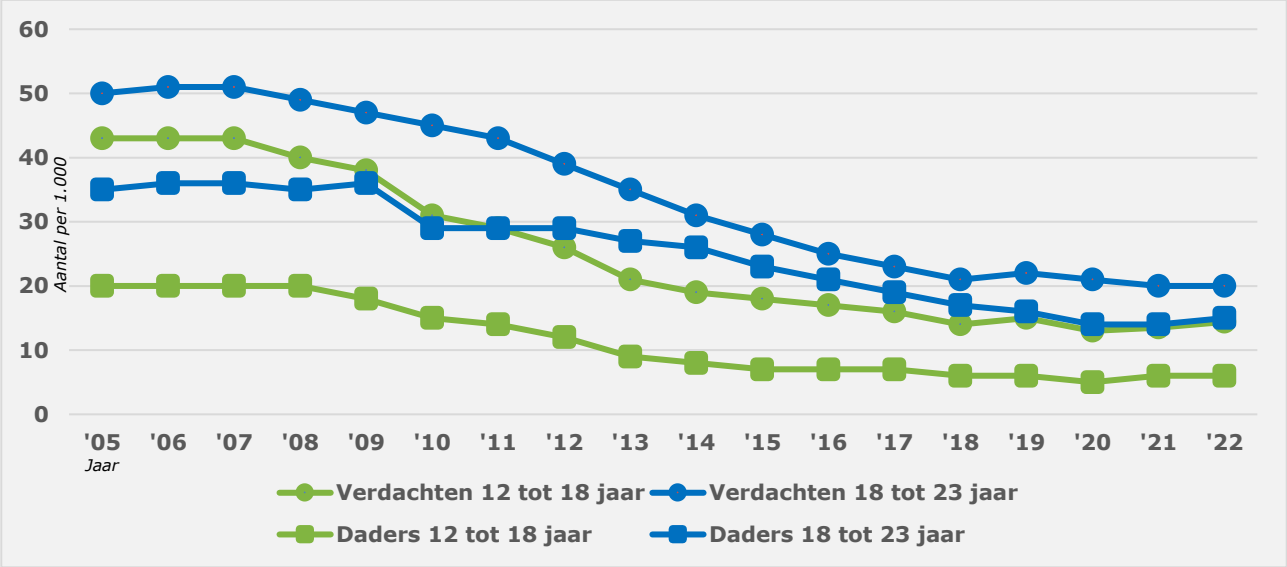

Jeugdcriminaliteit 2005-2022

De individuele probleemjongeren staat bij dit thema centraal. Hierbij gaat het om jongeren met problemen op meerdere leefgebieden die vaak ook 'veelpleger' zijn. Deze jongeren vormen mogelijk de harde kern van problematische jeugdroepen en soms zelfs criminele jeugdgroepen. Het gaat hierbij in het bijzonder over complexe casuïstiek wat een integrale persoonsgerichte aanpak vraagt waarbij we de mogelijkheid open houden om bepaalde jongeren van een jeugdgroep aan te melden voor de lokale Persoonsgerichte Aanpak, het Zorg- en Veiligheidshuis of voor hulp en ondersteuning vanuit het sociaal domein.

➲ Activiteit 2024-2027: Jonge aanwas in de (drugs)criminaliteit

'Nederland is een cruciale spil in de wereldwijde drugshandel'. Hierbij komt veel georganiseerde criminaliteit bij kijken. 90% van de georganiseerde criminaliteit heeft te maken met drugs. Jongeren worden in deze drugscriminaliteit getrokken; ze worden al vanaf schrikbarend jonge leeftijd ingezet voor hand- en spandiensten en raken zo verzeild in een wereld waar ze niet zomaar meer uit kunnen.

Wij richten ons hierbij op de jonge aanwas. Dit zijn kinderen en jongeren die zich bevinden in de leeftijd t/m 23 jaar, waarbij signalen en/of risicofactoren aanwezig zijn waardoor de kansen om in de (drugs)criminaliteit verzeild te raken verhoogd aanwezig zijn.
Bij signalen en/of risicofactoren worden signalen van professionals, 0 tot maximaal 2 registraties op het gebied van ondermijnende criminaliteit en de aanwezigheid van risicofactoren verstaan. Risicofactoren zijn schulden, een kwetsbare gezinssituatie, een sociale omgeving die crimineel actief is, middelengebruik, schoolverzuim, gedragsproblemen, beïnvloedbaar zijn of zucht naar status en geld.

Voor dit onderwerp zetten wij in op preventie. Deze preventie raakt drie domeinen: het onderwijs-, sociaal en veiligheidsnormen. Ook hierbij is een sterk signaleringsnetwerk van essentieel belang. Wij versterken onze informatiepositie door input op de halen uit de drie genoemde domeinen en kiezen ook hier voor passende interventies.

2.3 JEUGD, ALCOHOL EN DRUGS

PROBLEEMOMSCHRIJVING

Binnen dit thema vallen verschijnselen zoals overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte en bijvoorbeeld in uitgaansgebieden. 'Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen, geluidsoverlast'. Om dit te beheersen is voor de gemeente een belangrijke opgave.

Overlast alcohol/ drugs	2019	2020	2021	2022
Elburg	24	20	25	27
Epe	33	36	54	54
Hattem	13	12	5	13
Heerde	27	27	18	18
Nunspeet	44	29	40	63
Oldebroek	20	16	14	21
Veluwe Noord	**161**	**140**	**156**	**196**

Cijfers Veluwe Noord 2019-2022

DOELSTELLING

- Tegengaan van overmatig drank- en/of drugsgebruik.

HUIDIGE SITUATIE

Drank- en drugsgebruik door jongeren wordt besproken in het overlastnetwerk. In het landelijk preventieakkoord zijn afspraken gemaakt over het terugdringen van drankgebruik. Sommige gemeenten sluiten ook lokaal een preventieakkoord met betrokken partners. Naast het alcoholgebruik kan het drugsgebruik ook mee worden genomen. Daarnaast beschikt iedere gemeente over een preventie- en handhavingsplan alcohol.

WAT IS ER NOG MEER NODIG

➲ Activiteit 2024-2027: Overmatige alcohol- en drugsgebruik

Wij richten ons hierbij op het voorkomen van overmatige alcohol- en drugsgebruik. 'Jongeren zijn een kwetsbare groep voor het ontwikkelen van alcohol- en druggerelateerde problemen'. Ze zijn extra gevoelig voor middelengebruik omdat hun lichaam nog niet volgroeid is. Alcohol en drugs zijn risicofactoren voor crimineel gedrag maar kan ook leiden tot agressief en gewelddadig gedrag. We zetten ons in op voorlichtingen op scholen maar kijken bijvoorbeeld ook naar de jeugdketen, uitgaansgebieden en evenementen.

2.4 VEILIG IN EN OM DE SCHOOL

PROBLEEMOMSCHRIJVING

Thuis, in de buurt, bij het stappen maar ook op school kan jeugd dader en slachtoffer zijn van onveiligheid. Veiligheidsproblemen in en om de scholen zijn geweld, diefstal, overlast, vernielingen, drugsgebruik, verkeersveiligheid-, en (cyber)pesten.

DOELSTELLING

- Wij zetten de veiligheidspartners in hun kracht, door duidelijke werkafspraken te maken en onze partners goed te faciliteren.
- Wij zorgen voor een sterk signaleringsnetwerk en kiezen voor passende interventies.
- Wij werken aan het vergroten van de zichtbaarheid en betrokkenheid van veiligheidspartners in de schoolomgeving.
- Wij vergroten de bewustwording en weerbaarheid bij jongeren, ouders en professionals gericht op veiligheidsvraagstukken zoals digitale weerbaarheid maar ook overmatige alcohol- en drugsgebruik.
- Wij intensiveren onze netwerksamenwerking met als doel om afglijding van jeugd richting (drugs)criminaliteit te voorkomen.

HUIDIGE SITUATIE

De wereld van jongeren speelt voor een groot deel online af. Daar krijgen sommige te maken met online bedreigingen. Denk bijvoorbeeld aan bedreigingen met geweld, online pesten, online stalken en shamesexting (hierbij gaat het om het verspreiden van naaktfoto's of -filmpjes van het slachtoffer of het dreigen hiermee). Online bedreigen en intimidatie hebben de grootste gevolgen voor het slachtoffer.

WAT IS ER NOG MEER NODIG

➲ Activiteit 2024-2027: Digitale weerbaarheid

De veiligheidspartners onderzoeken samen de mogelijkheid om in het digitale domein aanwezig en bereikbaar te zijn. Enerzijds gaat onze aandacht uit naar het weerbaar maken van jongeren ter voorkoming van het slachtofferschap. Anderzijds willen wij jongeren ook actief voorlichten over het handelen indien er sprake is van slachtofferschap.

Naast het uiten van online bedreigingen, wordt social media ook ingezet voor het plegen van delicten. 'Het Trimbos-instituut heeft in 2022 geïnventariseerd wat er beschikbaar is aan kennis en onderzoek over online drugsaankopen door jongvolwassenen'. De kennis die het Trimbos-instituut heeft opgedaan, gebruiken wij voor het realiseren van een aanpak.

➲ Activiteit 2024-2027: Veilige schoolomgeving

De middelbare school moet per jaar ten minste 189 dagen onderwijs geven. Dat houdt in dat jongeren (ook) een groot deel van hun tijd op school doorbrengen. Veiligheidsvraagstukken spelen daarom ook in en om school.
Wij zetten ons in voor een veilige schoolomgeving. Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt. De veiligheidspartners ondersteunen de scholen bij het realiseren en/of behouden van een veilige schoolomgeving.

HOOFDSTUK 3 ONDERMIJNING

Waar de onderwereld zich vervlecht met de bovenwereld en daardoor zowel het bestuur, handhaving en normale maatschappelijke functies ondergraaft, is sprake van ondermijning. Ondermijning is een zeer breed begrip. Wij hanteren een brede definitie van ondermijning, waaronder de volgende elementen vallen:

- Georganiseerde criminaliteit;
- Netwerken áchter georganiseerde criminaliteit;
- Antidemocratische sentimenten;
- Vermenging van boven-en onderwereld;
- Weerbaarheid van de overheid.

Vormen van ondermijnende criminaliteit zijn onder meer: handel en productie van hard- en softdrugs, witwassen van crimineel geld, arbeidsuitbuiting, mensenhandel, zorg-adres- en uitkeringsfraude en Outlaw Motor Gangs (OMG's).

Ondermijning is het resultaat van handelen dat vaak gericht is op het verdienen van geld met criminele activiteiten, of het uitoefenen van macht op een bepaalde groep mensen – met ondermijning als bijkomstig effect. Zelden is ondermijning een doelbewust effect van handelen.

Terugblik IVP 2020-2023

- Aanpassingen Algemeen Plaatselijke Verordening
- Lokale plannen van aanpak op basis van ondermijningsbeeld (RIEC)
- Bestuurlijke aanpak voor drugsdealers
- Stappenplan voor het sluiten van woningen
- Coördinator ondermijning aangesteld
- Lokaal ondermijningsoverleg
- Deelname Meld Misdaad Anoniem
- Damoclesbeleid is geactualiseerd
- Inzet interventieteams (Districtelijk Ondermijningsteams)
- Week van ondermijning
- Dynamische/statische verkeers-controles
- Integrale controles
- Controles op arbeidsuitbuiting
- Ondermijningshuis
- Weerbaarheidsscan
- Themabijeenkomsten
- Mini-conferentie
- Hennep-containers

PROBLEEMOMSCHRIJVING

Alle gemeenten in Veluwe Noord beschikken over een ondermijningsbeeld en dragen kennis van criminaliteitsbeelden. We zien tussen de gemeenten in Veluwe Noord zowel overeenkomsten als verschillen. Als er in het ondermijningsbeeld van een gemeente overeenkomsten zijn met andere gemeenten in Veluwe Noord, dan wordt tussen de gemeenten de samenwerking gezocht en uiteraard met veiligheidspartners zoals politie, OM, belastingdienst en arbeidsinspectie.

In Veluwe Noord is gedurende de periode 2020-2023 gekozen voor een geprioriteerde aanpak. In 2021 is een coördinator ondermijning gestart voor een periode van twee jaar. De taken van de coördinator waren verbonden aan drie pijlers:

- Informatiepositie op orde krijgen en houden
- Werken aan bewustwording bij verschillende doelgroepen
- Beleid en uitvoering van basis op orde

De opdracht aan de coördinator is verlengd tot 1 januari 2024. Daarnaast is afgesproken dat elke gemeente voldoende lokale inzet organiseert. Met het eindigen van de opdracht voor de coördinator ondermijning is de vraag óf en hoe we de gezamenlijke inzet verder vormgeven. We gebruiken het vierde kwartaal van 2023 om hierover gesprekken te voeren in Veluwe Noord om te komen tot een concrete uitwerking vanaf 1 januari 2024.

Er zijn drie ambitieniveaus gedefinieerd. Niet alle ambities op elk niveau konden worden gerealiseerd, mede als gevolg van externe omstandigheden en/of capaciteitstekorten of bijvoorbeeld de boerenprotesten, de vluchtelingencrisis en de coronacrisis.

Gezamenlijk leggen we zo efficiënt mogelijk de focus op deze onderwerpen en zoeken wij actief de samenwerking met elkaar. We willen leren van elkaars aanpak en delen onze ervaringen. In breder verband zoeken we ook aansluiting binnen de sub regio Noord Oost Gelderland (NOG) en op grotere schaal binnen de regio Oost-Nederland om de aanpak tegen ondermijning te versterken. Naast het Integraal Veiligheidsplan, heeft iedere gemeente ook een plan van aanpak ondermijning met concrete acties die aansluiten op het lokale ondermijningsbeeld en/of de resultaten uit de weerbaarheidsscan.

Gemeente	Drugshandel				Mensenhandel				Wapenhandel			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Elburg	13	6	15	8					6	5	8	8
Epe	38	27	20	30		1			8	13	16	13
Hattem	1	4	9	4							6	5
Heerde	22	13	8	3				1	5	2	2	4
Nunspeet	23	12	12	16		1	1		7	7	9	15
Oldebroek	11	22	14	9		1		2	10	11	4	5
Veluwe-N	**108**	**84**	**78**	**70**	**-**	**3**	**1**	**3**	**36**	**38**	**45**	**50**

Cijfers Veluwe Noord 2019-2022

DOELSTELLING

- Tegengaan van ondermijnende criminaliteit door effectieve inzet van bestuurlijke, strafrechtelijke en/of fiscale instrumenten
- Een betere informatiepositie, zodat we zicht hebben op de aard en omvang van vormen van ondermijning binnen ons gebied
- Vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid als ook de maatschappelijke weerbaarheid
- Verder versterken van samenwerking tussen gemeenten en met veiligheidspartners

HUIDIGE SITUATIE

In de voorgaande jaren is er gewerkt aan een gecoördineerde aanpak van ondermijning in samenwerking tussen de zes gemeenten in Veluwe Noord. In elke gemeente is er een actieve houding voor de aanpak van ondermijning, zijn er diverse themabijeenkomsten geweest met ambtenaren, gemeenteraden en colleges. Voor professionals is er een bijeenkomst over mensenhandel georganiseerd en een open je ogen bijeenkomst, een mini-conferentie over jonge aanwas in de criminaliteit en is er een ondermijningshuis als pop-up-store georganiseerd om in-real-life en met virtual reality zelf kennis te maken met de verschillende verschijningsvormen van ondermijning. Om het publiek voor te lichten zijn er middelen als hennep-containers ingezet, zijn er meldroutes en signaalkaarten gemaakt en vele presentaties gegeven.

Het aantal MMA meldingen is gestegen en het aantal onderzochte signalen uit de samenleving is jaarlijks toegenomen. In 2022 werden er 32 BIBOB onderzoeken uitgevoerd. Integrale controles, adrescontroles en pand- of woningsluitingen worden als bestuurlijke maatregelen toegepast, maar ook interventies zoals last onder dwangsom en bestuurlijke boetes.

In de integrale aanpak van ondermijning is er voor de politie een rol weggelegd in het kader van signaleren en adviseren. Hierbij kan een bestuurlijke rapportage opgesteld worden, die ter beschikking en ter beoordeling wordt gesteld aan de burgemeester. De burgemeester kan vervolgens bestuurlijke maatregelen nemen zoals het sluiten van woningen of openbare gelegenheden. Indien mogelijk start de politie in het kader van repressie onder leiding van het OM een strafrechtelijk onderzoek, al dan niet in afstemming met de veiligheidspartners.

Meld Misdaad Anoniem	2019	2020	2021	2022
Elburg	11	15	9	20
Epe	5	23	22	15
Hattem	4	5	4	9
Heerde	3	9	4	9
Nunspeet	19	10	14	23
Oldebroek	8	15	11	8
Veluwe Noord	**50**	**77**	**64**	**84**

Cijfers Veluwe Noord 2019-2022

WAT GAAN WE DOEN

- **Activiteit 2024-2027: Gestructureerd casus overleg**

  We versterken de regionale samenwerking door een intensievere en meer gestructureerde samenwerking binnen Veluwe Noord en daarbuiten. Dit o.a. door het ondermijningsoverleg met politie en casus-coördinator uit te breiden naar relevante afdelingen binnen de gemeente en meer samenwerking tussen handhavers waaronder de BOA's in Veluwe Noord. Ook willen wij binnen de wettelijke kaders toewerken naar een gestandaardiseerd deels geautomatiseerd systeem waarin informatie en toegepaste interventies worden verzameld, verwerkt, veredeld en verstrekt (aan de bevoegde functionarissen van gemeenten en veiligheidspartners).

- **Activiteit 2024-2027: Verbeteren informatiepositie**

  We versterken de informatiepositie en intelligence door binnen de wettelijke mogelijkheden interne en externe informatie bij elkaar te brengen, bijvoorbeeld door de informatie die binnenkomt via Meld Misdaad Anoniem te combineren met informatie van handhavers en andere collega's van diverse gemeentelijke afdelingen. We breiden de pilots uit die tot doel hebben professioneel en veilig informatie uit open bronnen te benutten en te vergelijken met de gegevens uit eigen gemeentelijke bronnen, zoals vergunningen.

- **Activiteit 2024-2027: Plan van aanpak Weerbaarheidsscan**

  We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan die inmiddels in elke gemeente is uitgevoerd, om zo de weerbaarheid van onze eigen organisatie te vergoten en te voorkomen dat we criminelen onbedoeld faciliteren met bijvoorbeeld het verlenen van een vergunning.

- **Activiteit 2024-2027: Bewustwording**

  Bewustwording is en blijft een belangrijk thema binnen ondermijning. In de afgelopen periode heeft de nadruk gelegen op bewustwording bij professionals. We willen dit behouden, maar ook uitbouwen met het organiseren van bewustwording bij inwoners en ondernemers. Hiermee verwachten we een verhoging van het aantal signalen van ondermijning en daarmee het tegengaan van ondermijning in gezamenlijkheid met de inwoners en ondernemers. Dit doen we door verschillende acties te organiseren, bijvoorbeeld in de week tegen ondermijning.

  We gaan nog meer communiceren over onze aanpak van ondermijning, bijvoorbeeld door middel van al eerder genomen succesvolle initiatieven zoals redactionele artikelen, berichten op sociale media en informatie bijeenkomsten of mini-symposia.

WAT IS ER NOG MEER NODIG

De trends uit de ondermijnings- en criminaliteitsbeelden worden in de driehoek (bestuur, politie en OM) in Veluwe Noord met elkaar vergeleken en waar mogelijk worden daaruit voortvloeiende lokale acties met elkaar afgestemd. Verder zijn de lokale beelden ook input voor het districtelijk ondermijningsbeeld. Dit beeld wordt gebruikt als basis voor een bovenlokale samenwerking. Het RIEC speelt hierbij een actieve rol.

De gemeenten binnen Veluwe Noord hebben een weerbaarheidsscan uit laten voeren door het RIEC. Dit heeft voor iedere gemeente afzonderlijk een beeld opgeleverd van de mate waarin de organisatie weerbaar is tegen ondermijnende criminaliteit en aanbevelingen om de weerbaarheid te vergroten. In elke gemeente wordt een uitvoeringsplan gemaakt, waardoor jaarlijks meetbare en herkenbare resultaten zichtbaar worden.

Alleen al op het thema ondermijning wordt steeds meer vanuit de politiek en de samenleving gevraagd en vereist, naast cybercrime en andere vormen van onveiligheid, criminaliteit, crisisbeheersing en openbare orde. Wetgeving is en wordt voortdurend aangepast. De druk neemt verder toe op het professionaliseren van de informatiepositie, het opbouwen van data-intelligence en het meer en gerichter inzetten van handhaving aan de hand van het wettelijke en normatieve kader.
Tegelijkertijd zijn activiteiten noodzakelijk om vormen van ondermijning te voorkomen, tegen te gaan, barrières op te werpen en netwerken te ontmantelen. Duidelijk is dat steeds meer van de gemeente wordt gevraagd, vanuit de regierol die zij heeft en de verbinding met alle sociale, maatschappelijke en lokaal economische sectoren.

HOE METEN WE DE RESULTATEN

De resultaten van onze inspanningen maken we zichtbaar met een aantal indicatoren. De indicatoren voorzien we van duiding:

- We geven per casus aan of er sprake is van één van de vormen van ondermijning zoals mensenhandel, zorgfraude en/of drugsproductie inclusief mogelijke economische criminaliteit
- Aantal casussen aangedragen bij het informatieplein van het RIEC
- Aantal signalen behandeld incl. aantal en soort interventies in het lokaal ondermijningsoverleg
- Aantal integrale controles uitgevoerd
- Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Bibob):
    - Aantal Bibob casussen totaal
    - Aantal Bibob casussen naar Landelijk Bureau Bibob
- Waardebeslag (‘afgepakt’) door OM in eenheid Oost-Nederland; het geld dat het Openbaar Ministerie in Oost-Nederland heeft afgepakt van criminelen
- Toepassing Wet Damocles; het sluiten van panden en woningen naar aanleiding van het aantreffen van een hennepkwekerij, drugslaboratorium of aangetroffen drugs in het algemeen in een pand of woning
- De bestuurlijke aanpak van drugshandel door toepassing van bevoegdheden van de burgemeester (bijvoorbeeld een last onder dwangsom)
- Aantal meldingen ontvangen bij het meldpunt MMA en het evt. lokale meldpunt.

HOOFDSTUK 4 DIGITALE CRIMINALITEIT

Terugblik IVP 2020-2023
- Voorlichtingscampagne cybercrime en andere criminaliteitsvormen
- Plan van aanpak cybercrime
- Mobiel Media Lab

Digitalisering brengt veel goeds, onder meer efficiëntie, communicatie, sociale verbindingen, effectiviteit van ketens en innovatie. Daartegenover staan echter stevige veiligheids-risico's. Groeiende afhankelijkheid van systemen heeft als keerzijde dat een hapering grote gevolgen kan hebben, zowel digitaal als in de fysieke leefomgeving.
Informatie in systemen kan in verkeerde handen terechtkomen, gemanipuleerd worden, onbereikbaar worden of 'kwijt' raken met alle gevolgen van dien. Berichtgeving en uitwisseling via internet kan maatschappelijke onrust veroorzaken, denk aan polariserende 'posts' op social media of nepnieuws. Verder kunnen inwoners, bedrijven en overheden slachtoffer worden van oplichting, diefstal, bedreiging en andere online criminaliteit. Veel inwoners en ondernemers kunnen onvoldoende meekomen met de snelle technologische en digitale ontwikkelingen en zijn daarom vatbaarder voor deze vorm van criminaliteit.

Digitale veiligheid bestaat uit twee verschijningsvormen:
- Cybercrime (criminaliteit met ICT als middel en doelwit)
- Gedigitaliseerde criminaliteit (ICT wordt gebruik om criminaliteit te plegen, zoals bedreiging, diefstal of fraude)

Gemeenten hebben een belangrijke rol. Binnen de gemeentelijke organisatie zijn zij verantwoordelijk voor weerbare systemen en de veiligheid van informatie in die systemen ('beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid'). Daarnaast heeft de gemeente een rol in het weerbaar maken van de inwoners en ondernemers om slachtoffer- en daderschap te voorkomen. Ook het voorkomen van digitale ontwrichting en online aangejaagde ordeverstoringen zijn hierbij relevante aspecten.

Cybercrime	2019	2020	2021	2022
Elburg	2	6	16	23
Epe	2	8	19	31
Hattem		4	11	7
Heerde	2	10	10	14
Nunspeet	1	6	18	29
Oldebroek	1	9	13	19
Veluwe Noord	**8**	**43**	**87**	**123**

Cijfers Veluwe Noord 2019-2022

DOELSTELLING
- Vergroten de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en medewerkers op het gebied van digitale veiligheid
- Waarborgen en beschermen de privacy van onze inwoners, ondernemers en medewerkers

WAT GAAN WE DOEN
We maken onderscheid tussen veiligheidsrisico's enerzijds en de aanpak daarvan anderzijds. Dit onderscheid is cruciaal om tot een trefzekere aanpak te komen. Zowel wat betreft de risico's als de in te zetten maatregelen op het vlak van digitale veiligheid is het beeld divers en complex. In de basis worden vier soorten risico's en zes hoofdbestanddelen van de aanpak onderscheiden.

Risico's	Aanpak
1 Kwetsbaarheid van informatie *Diefstal, verlies, aantasting van informatie* **2 Kwetsbaarheid van systemen** *Digitale ontregeling, ontwrichting, blokkades van systemen*	**1 Eigen huis op orde** *Veiligheid van informatie en systemen binnen de gemeentelijke organisatie* **2 De keten op orde** *Veiligheid van informatie en systemen bij ketenpartners van de gemeente* **3 Preparatie op cyberincidenten en -crises** *Digitale ontwrichting, met mogelijk fysieke impact bij publieke en private partijen*
3 Gedigitaliseerde criminaliteit Voornamelijk vermogens- en geweldscriminaliteit ondersteund door internet	**4 Inzet op weerbaarheid van inwoners, bedrijven, instellingen** **5 Ontwikkeling interventies/ repressie**
4 Online aangejaagde ordeverstoring Polarisatie/ maatschappelijke onrust ondersteund door internet	**6 Ontwikkeling en implementatie preventie-, signalerings- en responsketen**

Risico's en Aanpak